

טור דעה אישי של מיכל קראוס מנכ"לית מועצת החלב בעקבות התפשטות וירוס הקורונה

"אם חקלאות פה – ישראל חזקה יותר"

ראובן זלץ

ביטחון מתחיל במזון

התפשטותו של וירוס הקורונה ברחבי העולם שינתה דפוס חשיבה מאוד רווח בשנים האחרונות – גלובליזציה. התפישה כי כולנו חלק ממערכת עולמית אחת שכל חלק תורם לה השתנתה, וניכר היום עד כמה כל מדינה לנפשה. ההנחיות האחרונות של משרד הבריאות, בגינן כל מי ששב מחו"ל חייב להכנס לבידוד רק מחזקות את התהליך בגינו כל מדינה היא אי עצמאי, ומנסה להגן על תושביה כפי יכולתה.

אחד התחומים הנפגעים ביותר כיום הוא שינוע סחורות בין מדינות, ובמיוחד – שינוע מזון. אמירותיו של שר הבריאות אתמול, כי יתכן שנגיף הקורונה מגיע לארץ גם דרך סחורות, מבטאת חשש במשרד הבריאות שיכול להפוך את ישראל לאי מבודד – משק אוטרקי, לפחות באופן חלקי, המתבסס בעיקר על מה שמיוצר כאן בארץ. ישראל כמובן לא לבד בסיפור, מדינות רבות בעולם מתחילות להבין עד כמה שימור יכולות הייצור העצמי של מוצרים קריטיים, בייחוד ברגעי משבר, על אחת כמה וכמה כאשר מדובר על יכולות חקלאיות, שהרי אלה הן המפתח לייצור המזון ולהבטיח ביטחון מזון לתושבים.

נושא ביטחון המזון, הוא נושא מוכר על שולחן מקבלי ההחלטות, אולם בימים כתיקונם הוא זוכה להתעלמות, זאת על אף היותו אחד מהגורמים המשפיעים ביותר על חוסנה של מדינה. מאז 1981 צנח מספר המשקים החקלאיים בישראל ב-61% ולא בכדי: כבר שנים שענף החקלאות הפך לשק החבטות של האוצר תחת הכותרות "הגברת התחרות" או "הורדת יוקר המחיייה". זה התחיל עם יבוא של דגים מסין, אפונה מצרפת ועגבניות מטורקיה, תפוחי אדמה מפולין ואפילו תפוזים, פאר החקלאות של פעם, היום מיובאים – משק גלובלי. אבל כאשר בודקים האם אותו ייבוא על חשבון החקלאות המקומית השיג את המטרה, אנו מגלים שבפועל יוקר המחיייה בישראל בכלל ויוקר מוצרי המזון בפרט, בעלייה.

לעומת זאת, אותן מדינות מהן ישראל מייבאת מוצרים נמצאות כעת בחזית הקורונה ויכולות הייצור שלהן נפגעו – השאלה האם הצרכן הישראלי מוכן לרגע שבו מדפי הפירות, הירקות, הבשר, החלב והדגים יישארו ריקים כי בטורקיה כרגע כולם חולים. לפני עשרים שנה הייתה לסוגיה תשובה ברורה.

הקורונה שבה ומדגישה, למי ששכח, את חשיבותה של החקלאות המקומית. מיכל קראוס

חלבון שמתאימים לדיאטה ברת קיימא. דגנים, קטניות וצמחי שמן מיובאים היום, כמו גם חלק גדול מכמות הבשר הנצרכת ומהמזון לבעלי חיים. על הממשלה לשנות את המדיניות המרסנת בה היא נוקטת בשנים האחרונות כלפי החקלאים הישראליים ולהכיר באלה כספקי המזון החשובים ביותר של המדינה. בהמשך, עליה לפעול לעודד ענף זה, לחזקו ולהפכו לאבן יסוד במדיניות הכלכלית של ישראל. המשפט המוכר "אם חקלאות פה - מולדת פה" נכון גם היום, אבל אפשר גם לומר - "אם חקלאות פה - ישראל חזקה יותר". ▲

המדינה חייבת להפיק לקחים ולשנות את המדיניות הנוכחית אשר שמה את המשק החקלאי הישראלי בתחתית סדר העדיפויות. על המדינה להבין שהחקלאים הם אלו שמיצרים את המזון. נקודה

החקלאות הישראלית הייתה איתנה והיוותה גורם מרכזי ביצור רכיבי תזונה. כעת, כאשר הקורונה דופקת בדלת, היא מגלה שהחקלאות הצטמקה, משקים רבים פשטו רגל, והמשק הגלובלי מתקשה במשימה.

ברגעים אלה מתבהרת מעל לכל ספק חשיבותו של הייצור המקומי ולפנינו נוצרה הזדמנות לתיקון. המדינה חייבת להפיק לקחים ולשנות את המדיניות הנוכחית אשר שמה את המשק החקלאי הישראלי בתחתית סדר העדיפויות. על המדינה להבין שהחקלאים הם אלו שמיצרים את המזון. נקודה. בהמשך, מראה התעשייה את יכולתה בעיבוד מוצרי המזון, בשימוש בתוצריו לייצור מוצרי מזון נוספים, בהארכת חיי המדף שלהם, בשימוש בטכנולוגיות לשם שימור המזון. אולם ככל שנמהר ונכיר בכך שהחקלאים והחקלאות הם הבסיס, נוכל להתכונן טוב יותר לשמירת החוסן הלאומי גם בעתות משבר, שעד לפני מספר שבועות לא העלינו בדעתנו שהוא אפשרי בכלל.

מדיניות שלא השכילה לחשוב לרחוק

העובדה שהחקלאות הישראלית נשענת היום בחלק מהמוצרים על מקורות אספקה מחו"ל בלבד, היא תוצאה של מדיניות שלא השכילה לחשוב לרחוק ולהכין צעדים אופרטיביים חלופיים. גם את משק החלב המתוכנן, שעומד איתו ומספק תצרוכת לכל תושבי המדינה, יש ניסיונות להעביר לייבוא. כיום לא מגודלים בארץ מספיק מקורות

מתכננים עבורכם בכל עונות השנה
ומאחלים חג אביב שמח
חברת א.ב. מתכננים

ALEFBET
ARCHITECTS
ENGINEERS
PLANNERS

דרך מנחם בגין 116, תל אביב, ת.ד. 25256, מיקוד 6125102
טל. 03-6233777, פקס. 03-6233700, ronen@abt.co.il